

Eva Brems

over de **warne winter in het Midden-Oosten**



DOSSIER
JAAR VAN DE BOSSEN



DAG LOKALE POLITIEK
12 FEBRUARI 2011



ZATERDAG 19 MAART 2011 | ZUIDERPERSHUIS ANTWERPEN 117U

Paul Verbraekenlezing met Eva Brems

Sinds 2005 wordt jaarlijks een Paul Verbraekenlezing georganiseerd. Verbraeken was een totaal ongebonden kritische *public intellectual* zoals we er in Vlaanderen nooit veel hebben gehad. De organisatie geeft telkens het woord aan een eminent denker die, in de geest van Paul, zich niet door het systeem laat inpalmen en zich verzet tegen het heersende neoliberale discours. Op zaterdag 19 maart valt de eer te beurt aan Eva Brems. Onder de titel *België gidsland, een haalbare utopie*, buigt Brems zich over de vraag of België zich kan profileren als promotor van het internationaal recht en de mensenrechten in de internationale relaties?

24 TOT 27 MAART 2011 | DE KUST

Ocean Initiative 2011



Van 24 tot 27 maart 2011 organiseert *Surfrider Foundation Europe* voor de zestiende keer *Ocean Initiative*. Een grote ecologische actie die zwefel in de kijker zet door stranden, meren en rivieren op te ruimen.

Surfrider is een non profit organisatie die sinds 1990 streeft voor de bescherming en duurzaamheid van de oceaan, de kust en de mensen die ervan genieten. In 2010 deden 40.000 mensen, waarvan 7.500 kinderen, mee uit 34 landen om in totaal 950 strandopruimacties te organiseren.

www.initiativesoceanes.org

GROENI-LEDENVOORDELPRIJS

Leden krijgen 20 procent korting.
7,5 euro (incl. verzendkosten) in plaats van 9,5 euro, te bestellen via ben.bleys@groen.be

-20%

Paperback, Formaat: 13 x 21 cm,
48 pp, ISBN 978 90 5487 864 3,
NUR 740

6 APRIL 2011 | PROVINCIEHUIS LEUVEN

Transitiearena 2011

Op 6 april organiseert het transitieproject Duurzaam Wonen en Bouwen zijn jaarlijkse Transitiearena. Ze speelt deze keer met het motief van rups en vlinder als zinnebeeld van transitie. Het idee erachter is het zoeken naar sterke ideeën die kunnen leiden tot duurzamer wonen en bouwen. DuWoBo is op zoek naar ideeën, initiatieven en projecten die kunnen gaan over een breed gamma van thema's, die technisch kunnen zijn of eerder sociaal, die groots van opzet zijn of net eerder bescheiden. De enige voorwaarde is dat ze betrekking hebben op duurzaam wonen of duurzaam bouwen en dat ze ook anderen kunnen inspireren.

www.duwobo.be

23-24 APRIL 2011 | HEEL VLAANDEREN

Huismussenwelkend

To tsjip or not to tsjip? That's the question. Hoor jij in jouw buurt nog huismussen tsjipen of hoor je er helemaal geen meer? In beide gevallen zijn jouw waarnemingen zeer belangrijk. Ga tijdens dit weekend vijf minuten buiten staan en spits de oren. Hoeveel huismussen hoor jij – gelijktijdig – tsjipen? Geef dit aantal door via het telformulier op www.mussenwerkgroep.be en werk op deze manier mee aan het lange termijnonderzoek dat Vogelbescherming Vlaanderen samen met de Universiteit van Gent uitvoert. Zij willen immers weten of de Huismus nog altijd in aantal blijft afnemen in Vlaanderen.

www.mussenwerkgroep.be

EDITO

BJÖRN RZOSKA. Ondervoorzitter Groen!

Terwijl de hele Wetstraat als konijnen naar de communautaire lichtbak staart, voltrekt zich in het Midden-Oosten een revolutie zonder weerga. Met Tunesië viel het eerste dominoesteentje. Egypte en Libië volgen. In Bahrein en Jemen is het zeer onrustig. Wat opvalt is het weifelende signaal van de Westerse mogendheden. De Amerikaanse president Obama op kop. In plaats van voluit de kant van het protest te kiezen, spelen andere overwegingen. Wat na de revolutie? Gaan de radicale moslimbroederschappen de boel overnemen? Zeer cynisch. Zeker vanwege degenen die vaak medeverantwoordelijk zijn voor het installeren en 40 jaar lang in het zadel houden van de geviseerde dictators. De VS overwegen nu plots zelfs een militaire interventie in Libië. De stijgende brandstofprijzen halen het op de democratiseringsgolf in het Midden-Oosten.

Europa is in hetzelfde bedje ziek. Pas toen Khadaffi op eigen burgers begon te schieten, volgde een duidelijke veroordeling. Ook Europa wachtte al te lang om de lokale bevolkingen een hart onder de riem te steken. Minister van Buitenlandse Zaken Steven Vanackere kon niet anders dan toegeven dat de benoeming van Khadaffi en Libië in de VN-mensenrechtenraad – met steun van België – een vergissing was. En dan blijkt ook nog eens dat in sommige Libische steden met Belgische kogels wordt geschoten. Ontstellend om te zien dat de Vlaamse regering dit incident onmiddellijk tracht te communitariseren. Zelf met de vinger wijzen naar Wallonië en de Waalse regering, terwijl FN in Zutendaal – het "groenste snoepje van Vlaanderen" volgens de gemeentelijke website – een fabriek heeft staan. En dan hebben we het nog niet over de zogenaamde 'strategische componenten' die heel wat Vlaamse bedrijven zoals Barco leveren aan de wapenindustrie. In de diverse parlementen zal Groen! ijveren voor een volledig embargo op wapenhandel met het Midden-Oosten.

Misschien toch even terug naar de lichtbak. Terwijl u dit leest is het best mogelijk dat Groen! al niet meer meederhandelt over een akkoord over de staatshervorming. De NV-A en de open-Vld hebben het niet zo begrepen op de groenen. En dat terwijl Groen! en Ecolo als enigen gezamenlijke oplossingen op tafel hebben gelegd inzake de financieringswet en Brussel. Dan moet er toch iets anders spelen? Het feit dat we tegen het splitsen van de sociale zekerheid zijn – solidariteit bouw je nu eenmaal best op zoveel mogelijk schouders – en ook niet willen weten van het organiseren van de interne concurrentie door een splitsing van de vennootschapsbelasting, vormen hinderpalen voor een kil en hard sociaaleconomisch beleid. De Wever heeft er de afgelopen maanden alles aan gedaan om de liberalen aan tafel te krijgen. Het is duidelijk waarom.



02 NIET TE MISSEN

03 EDITO

04 DOSSIER INTERNATIONAAL JAAR VAN DE BOSSEN

- » Vlaams parlementslid Dirk Peeters: "Eén miljoen verlichtingspalen hebben we al, nu ook één miljoen bomen!"
- » Bos van de maand-filmpjes
- » 20 mei 2011: Colloquium 'Bos in Vlaanderen'
- » Wat doet jouw gemeente voor de bossen?
- » Egenhovenbos (Heverlee) en Sint-Annabos (Antwerpen)
- » Waar liggen de bossen in Vlaanderen?

08 EUROPA

- » Europees parlementslid Bart Stas: "Zolang we blijven vermensten, hebben we allen een rundskop."

10 ECOMIX

12 INTERVIEW

- » Jef Moes (ABVV): 'Breek de kalerijen af, maar raak niet aan de fundamenten'

14 UIT DE REGIO'S

- » Mechelen meest duurzame regio in Vlaanderen
- » 'Acquisitiegedde waterzuiveringsinstallatie onterecht stil'
- » 16 procent meer fietsers in Brussel

16 DOSSIER MENSENRECHTEN

- » Eva Brems over de warme winter in het Midden-Oosten
- » Vlaams parlementslid Bart Caron: 'Geen Vlaamse wapens in conflictgebieden'

18 NMBS EN VEILIGHEID

- » Federaal parlementslid Sifiaan Van Hecke: 'De NMBS mag nooit zomaar een bedrijf zijn dat trainten doet rijden waar toevallig mensen in zitten.'

19 DE GROENE BIJGEDACHTEN

- » Hoe Vlaanderen het vooral laat afweten

20 JONGGROENIPLUS

- » Ledendag Jong Groen!
- » Provinciale fora in teken van stad 2030
- » Nieuwe start voor Groen! Plus

21 VAN DE PARTIJ

22 OIKOS

- » Oikos nr. 56
- » Het succes van de *commons*

24 FOTOREPORTAGE

Start 2012 - Dag Lokale politiek

Vlaams parlementslid **Dirk Peeters**

‘Eén miljoen verlichtingspalen hebben we al, nu ook één miljoen bomen!’

Elke dag gaat er in Vlaanderen een bos ter grootte van anderhalf voetbalveld (letterlijk) voor de bijl. Ondanks vele goede voornemens slaagt Vlaanderen er niet in werk te maken van een effectief bosbeleid. In het ‘Internationale Jaar van de Bossen’ wil Vlaams parlementslid Dirk Peeters de problematiek extra onder de aandacht brengen. “De plannen voor een bosbeleid zijn er en voor een gedeelte zijn er zelfs middelen,” zegt Peeters, “alleen de politieke wil ontbreekt om er een prioriteit van te maken. Zeker nu Vlaanderen in de herziening van het structuurplan nog meer kiest voor versterking en verharding door te voorzien in bijkomende industriegebieden en tien nieuwe *missing links*. Dat moet dringend veranderen.”

Tekst: **Bart Cabanier** – Foto: **Wouter Van Vooren**

Bossen zijn goed voor mens en planeet

We kunnen niet zonder bossen. Bossen houden water en grond vast en voorkomen zo erosie en woestijnvorming. Daarnaast nemen ze CO₂ op en geven ze zuurstof af. Op die manier spelen bossen een belangrijke rol in de strijd tegen de klimaatopwarming.

Omgekeerd heeft het verdwijnen van bossen een nefaste invloed op het klimaat. Wetenschappers schatten dat ontbossing in even grote mate bijdraagt aan het broeikas effect als de elektriciteit- en verwarmingssector samen.

Het Vitamine G-onderzoek van het Nederlandse Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg (NIVEL) bevestigde dat je al zou kunnen vermoeden, namelijk dat bossen een positieve invloed hebben op de volksgezondheid. Nederlanders die tussen het groen wonen, voelen zich niet alleen gezonder, ze zijn het ook. Dirk Peeters: “In buurten met weinig groen heb je meer kans op een depressie dan in buurten met veel groen. Wie tussen de bomen woont, bezoekt minder vaak de huisarts en heeft minder last van diabetes, de langzame COPD of duizeligheid. Ook gezondheidsproblemen als hoge

bloeddruk, hartkloften, rug- en nekklachten, ademhalingsproblemen, darmstoornissen of migraine doen zich minder vaak voor.”

Vlaanderen ontbost

Vlaanderen telt ongeveer 145.000 hectare aan bossen. Vergeleken met onze Europese buuren scoren we daarmee bijzonder slecht. Terwijl in Denemarken de voorbije twintig jaar 16.000 ha bos werd geplant en Nederland voor meer dan 30.000 ha werd herboscht, werden in Vlaanderen elk jaar vele hectaren aan bos gekapt.

Per inwoner telt Vlaanderen op dit moment 235 m² bos. Omdat op dit moment de bevolking sneller aangroeit dan de bosoppervlakte, wordt de bosdichtheid dalend.

‘BOS VAN DE MAAND’-FILMPJES OP GROEN.BE EN FACEBOOK



Dit jaar zullen we elke maand een bijzonder bos in de kijker met een artikel en video-impe. Bossen met een verhaal. Omdat ze bedreigd zijn of werden. Of omdat ze, na acties en protest van natuurverenigingen, net gered werden. Je vindt ze op www.facebook.com/groen.be en www.groen.be/bosvandaag.



20 MEI 2011 COLLOQUIUM

‘BOS IN VLAANDEREN’

Vorig jaar presenteerde de Groen-fractie in het Vlaams Parlement al een Bosactieplan. Dat krijgt dit jaar een vervolg in een resolutie die aan het parlement zal voorgelegd worden. Om die resolutie goed te stoffieren organiseren we op vrijdag 20 mei in het Vlaams Parlement een colloquium over ‘Het bos in Vlaanderen’.

Daarop nodigen we verlegenvoorgangers van natuurverenigingen, wetenschappers en beleidsmedewerkers uit om hun visie op het Vlaamse bosbeleid (of het gebrek daaraan) te komen toelichten en gaan de verschillende sprekers en publiek in debat. Ook jij bent hierop welkom. Toegang is gratis, maar gelieve wel vooraf in te schrijven.

PRAKTISCH

Waar: Vlaams Parlement, Leuvenseweg 86, 1000 Brussel
Wanneer: Vrijdag 20 mei 2011, 9-13 uur
Deelname gratis, wel vooraf inschrijven bij bart.cabanier@vlaamsparlement.be.

DOE MEE!

Ken jij in je buurt een bos waar een interessant verhaal achter steekt en waar jij of iemand van je groep ons wat meer uitleg bij kan geven? Laat het dan weten bij bart.cabanier@gmail.com en wie weet komen we bij jullie langs om een video-reportage te draaien.



INTERNATIONAAL JAAR VAN DE BOSSEN • 2011

2011

INTERNATIONAAL JAAR VAN DE BOSSEN

291 hectare met vergunning ontbost werd. Dat is dubbel zoveel als in 2008, terwijl er amper 203 hectare bos is bijgekomen. Op papier is de doelstelling dat er elk jaar 700 hectare bos moet bijkomen, in de praktijk verdwijnen er jaarlijks vele hectares aan bos. Als we dat willen omdraaien, is er dringend een duidelijk stappenplan nodig om de doelstellingen die in het RSV staan, ook echt te kunnen uitvoeren.”

Dat al die duizenden hectaren aan bos niet gerealiseerd werden, heeft bovendien een prijskaartje. Een hectare bos neemt 11 ton CO₂ per jaar op. CO₂ kost momenteel 23 euro per ton. De Vereniging voor Bos in Vlaanderen berekende dat het niet halen van de doelstellingen uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen tussen 2007 en 2012 een kleine 14 miljoen euro aan koolstofkredieten extra zal hebben gekost.

Het verhaal van de stadsbossen toont eveneens aan dat het niet aan goede ideeën, maar aan politieke daadkracht ontbreekt. De plannen om in 57 grote en middelgrote steden stadsbossen te aan te leggen zijn al jaren oud. Op dit moment zijn er 16 stadsbosprojecten opgestart, maar is er nog altijd geen enkel stadsbos gerealiseerd. Peeters: “Nochten kan het ontwikkelen van stadsbossen als een grote sociale en economische uitdaging worden gezien. Stadsbossen maken de rand

van steden aantrekkelijker, kunnen nieuwe zacht-recreatieve activiteiten aantrekken en veel groene jobs creëren. De komende jaren zou dit een absolute prioriteit moeten worden.”

Zonevreeemde bossen

46.000 ha van de Vlaamse bosoppervlakte is zonevreed. Het heeft geen expliciete groene bestemming in de ruimtelijke plannen en is dus de facto sterk bedreigd. Dat bleek ook uit het antwoord op een parlementaire vraag die Dirk Peeters aan minister Muylers stelde: “Het gaat voornamelijk om bossen die nu gelegen zijn in woon- of industriezones. Het merendeel van die bedreigde bossen ligt in de provincies Limburg (2.907 ha) en Antwerpen (2.538 ha).”

Hoe kwetsbaar die bossen zijn, blijkt uit het gemak waarmee ontbossingsvergunningen worden uitgereikt. Peeters: “Tussen 2001 en 2009 verdwenen 1.809 ha bos via een ontbossingsvergunning. Van de bijna 8.000 aanvragen voor een ontbossingsvergunning werden er slechts 278 geweigerd.”

Een bijzondere categorie vormen de Ferraris-bossen. Dat zijn bossen die al op de beroemde Ferraris-kaarten uit 1778 vermeld werden en sindsdien onafgebroken

bebost zijn geweest. Peeters: "Alleen al door hun leeftijd zijn deze bossen ecologisch en vaak ook cultuurhistorisch zeer waardevol. Jammer genoeg zijn ze nog altijd niet of nauwelijks beschermd. Zo is 18 procent van de Ferraris-bossen zonevreed en dus op korte of lange termijn bedreigd."

6 miljoen in kas, geen boom in de grond

Wie bos kapt, moet dat compenseren: ofwel door elders nieuw bos aan te planten, dan wel door geld te storten in het Boscompensatiefonds. Joke Schauvliege wordt daarom 'minister van 6 miljoen': "Dat is het bedrag dat momenteel in het Boscompensatiefonds zit. Het is een fonds voor herbebossingsprojecten, maar het kan nog niet aangesproken worden omdat de uitvoeringsbesluiten die bijvoorbeeld gemeentebesturen toegang moeten geven tot dit fonds, nog niet werden goedgekeurd."

Dat het bosbeleid door verschillende ministers wordt aangestuurd, leidt evenmin tot een efficiënt beleid. Dirk Peeters: "Minister Muyters moet de grond voor bebossing afbakenen, minister Schauvliege moet ze beplanen maar wordt daarin wel eens gehinderd door minister-president Peeters, die vaak via zijn landbouwadministratie advies moet geven. De samenwerking tussen die drie ministers spoort niet goed en dat zien we op het terrein. Een betere afstemming is dringend nodig. Minister Schauvliege kan zelf al beginnen met de cel bosuitbreiding terug op poten te zetten en personeel en middelen voorzien. In 2009 werd door Agentschap Natuur en Bos (ANB) slechts 10 ha aangekocht voor bosuitbreiding. In de periode 2001-2005 realiseerden de bosuitbreidingsteams jaarlijks meer dan 250 ha nieuw bos. Het kan dus wel, als het beleid mee wil."

Bij herbebossing moet er bovendien gekozen worden voor streekeigen en standplaatsgeschikte bomen. Peeters: "We moeten kiezen voor gevarieerde aanplantingen van inheemse bomen die een stuk ecologisch herstel inluiden. Daarom is het ook van belang om op ecologische belangrijke plaatsen, zoals in de omgeving van Ferrarisbossen, te planten met 'autochtone' zaden. Dat zijn zaden van oude, inheemse bomen die de historische genetische eigenschappen nog in zich dragen. Dat draagt op zijn beurt dan weer bij tot het bevorderen van biodiversiteit."



2011 INTERNATIONAAL JAAR VAN DE BOSSEN

EGENHOVENBOS (HEVERLEE)

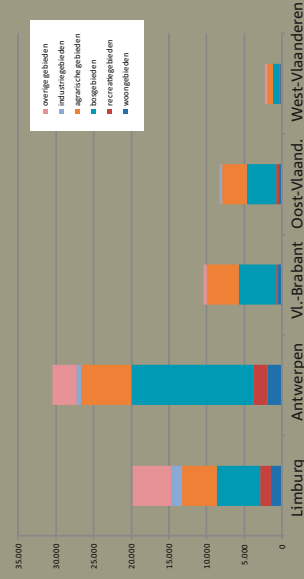
In Heverlee gaf natuurgids Yves Vanden Bosch van Groen! Leuven meer uitleg bij het Egenhovenbos. Samen met het Meerdaalwoud en het Heverleebos vormt dat het grootste gemengde loofbos van Vlaanderen. Je vindt er oude eiken van meer dan duizend jaar oud. Het bos stond eind achttiende eeuw al vermeld op de kaarten van de Ferraris-atlas. Enkele instellingen van de K.U. Leuven vlak naast het bos bedroegen echter het bos. De uitbreiding van de K.U. Leuven knabbelde de voorbije jaren almaar meer stukjes van het bos, dat plaats moest maken voor kantoor-gebouwen.

SINT-ANNABOS (ANTWERPEN)

Freya Pijns leidde ons rond in het Sint-Annabos op Antwerpen-Linkeroever. Het bos is deels natuurgebied, deels speelbos en in totaal 96 hectare groot. Het is een groene long tussen de Antwerpse haven en het stadscentrum, maar zou in de BAM-plannen moeten wijken voor een werv en een silbestorfi. Dat is geen goed plan, dat bovendien veel geld zou kosten. Het Agentschap Natuur en Bos berekende dat de bosbehoedsbijdrage voor de ontbossing van het Sint-Annabos dik twee miljoen euro zou bedragen.

WAAR LIGGEN DE BOSSEN IN VLAANDEREN

Oppervlakte aan bos per provincie (in hectare)



Draagvlak groeit

Het beleid is misschien nog niet mee, maar toch zijn er signalen dat het draagvlak voor een echt bosbeleid groeit. In de landbouw is agro-forestry aan een stille opmars bezig. Dirk Peeters: "In onze geïndustrialiseerde landbouw waarin monoculturen overheersen, zijn bomen bijna helemaal uit het landschap verdwenen. Landbouwbedrijven die kiezen voor agro-forestry integreren bomen opnieuw in de landbouw. Franse studies wijzen uit dat agro-forestryssystemen voor meer biodiversiteit zorgen en daardoor een pak productiever zijn. Meeropbrengsten van 30 tot 50 procent zijn geen uitzondering."

Daarnaast valt op hoeveel bijval acties als '1 miljoen bomen', een initiatief van Vereniging Bos in Vlaanderen en ANB, krijgen. Peeters: "Daarbij ondersteunen bedrijven en organisaties als Microsoft, Delta Lloyd, Pasar, De Lijn of Cambio boomplantacties. Met succes, want half februari stond de teller op bijna 800.000 bomen, dus dat miljoen zal wel gehaald worden. Het zou een mooi resultaat zijn. Eén van de campagneslogans is me bijgebleven: "Eén miljoen verlichtingspalen hebben we al, nu ook één miljoen bomen!"

WAT DOET JOUW GEMEENTE VOOR DE BOSSEN?

Ook lokaal kunnen besturen zich inspannen voor bossen. Daarom hebben we onze Groen!-gemeenteraadsleden opgeroepen om hun burgemeester met een aantal vragen te bestoken. Hoeveel bos legde de gemeente aan? Kiest de gemeente bij infrastructuurwerken waarbij bos gekapt moet worden voor financiële of voor echte boscompensatie? Is er een subsidiebeleid voor de aanplant van streekeigen bomen, hagen en struiken? Hoe gaat de gemeente om met zonevreedde bossen en aanvragen voor ontbossingsvergunningen?

We hopen op zoveel mogelijk antwoorden. Het is ook een thema bij uitstek om lokaal een ledvergadering rond te beleggen. In het najaar willen we de resultaten van de bevraging bundelen in een 'lokale bossen'-dossier.

‘Zolang we blijven vetmesten, hebben we allen een rundskop’

De boerenthiller Rundskop van regisseur Michaël Roskam is in alle opzichten een belangrijke film. Niet alleen omdat het een van de meest indrukwekkende Vlaamse films ooit is, maar omdat het ook een verhaal vertelt dat verteld moet blijven worden. Een verhaal over hoe wij omgaan met dieren en de productie van vlees voor consumptie, een verhaal over de logica van geld verdienen ten koste van dierenwelzijn en milieu, een verhaal over ontmenselijking.

Tekst: **Bart Staes** — Foto: **Imagedesk**

De rundskop is niet alleen het symbool voor een opgefokte, volgepootte koe. Maar net als het schitterend vertolkte hoofdpersonage, dat zichzelf ook volspuit en in zekere zin langzaam kapotgaat aan de kolkende waanzin waarin hij verzeild is geraakt, is rundskop ook het symbool voor een dolgedraaid productiesysteem van vlees. Zolang wij consumenten daaraan meedoen, hebben wij allen een rundskop.

Hetzelfde rundskopverhaal vertelden Jaak Vandemeulebroucke en ikzelf ruim twintig jaar geleden voor het eerst met onze boeken *De hormonenmafia* (1993) en *Het vlees is zwak* (1996). Daarin beschreven we het criminele, farmaceutische gesjoemel, het kunstmatige en zo snel mogelijk oppompen van de veestapel en het rotoeien met de volksgezondheid. Dat het écht om harde criminaliteit ging, werd voor de publieke opinie pas goed duidelijk toen op 20 februari 1995 veearts Karel Van Noppen in koelen bloede werd vermoord. Nadien veranderde er veel.

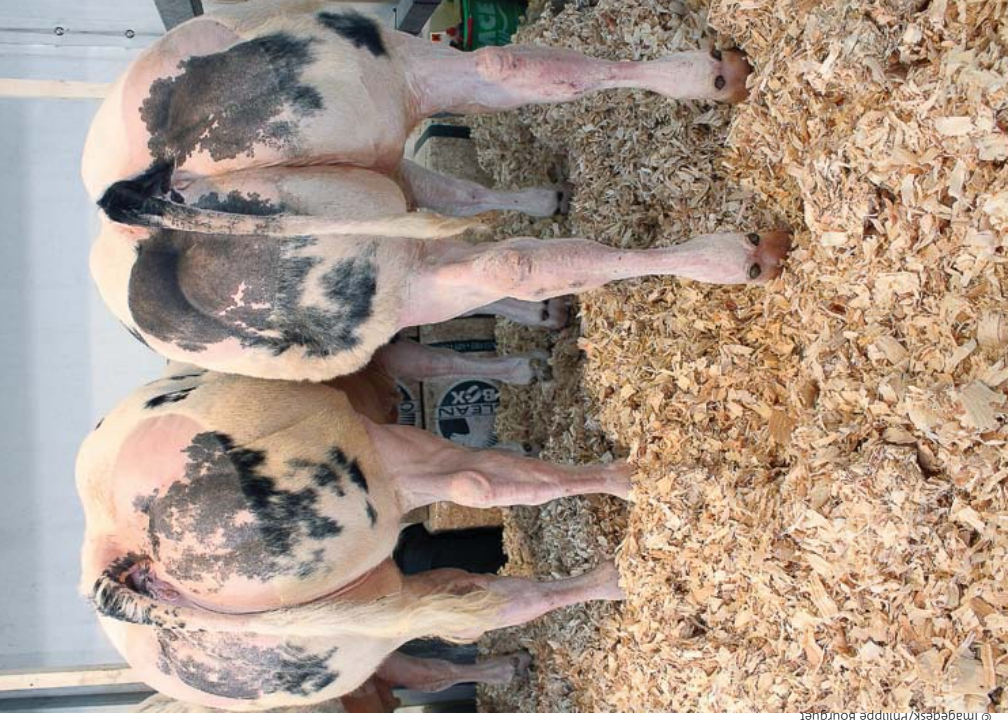
De publieke opinie werd wakker geschud, de politiek reageerde met nog strengere wetgeving en het oprichten van de Hormonencel met aan het hoofd een nationale magistraat. Die coördineert nog altijd de strijd tegen het gebruik van illegale groeibevorderaars in onze veestapel. En hoewel de nieuwe generatie de moord op Van Noppen misschien niet meer op de radar heeft en de problematiek van het hormonengebruik van de voor-

pagina's verdwenen is, is het probleem niet opgelost en het is zeker geen gelopen race.

Vinger aan de pols

Zolang met hormonenhandel veel geld te verdienen valt, zal er zwendel zijn. Je zal altijd mensen hebben die, gedreven door hebzucht en ongeacht hun morele overtuiging, de overheidscontroles te slim af proberen te zijn. We hebben in dit land strenge wetten en een vrij performant overheidsapparaat dat de problemen goed aanpakt, maar we moeten de vinger aan de pols houden. Mijn grootste zorg zijn de overheidsbesparingen als gevolg van de crisis. Als men op de controle op de praktijk van het 'vetmesten' zou beklimbelen, krijgen de criminelen opnieuw

wie zal daar cash voor betalen? De vleessector en onze volksgezondheid. U en ik dus. Niet voor niets is investeren in publieke, wetenschappelijke kennis uiterst belangrijk, zoals ook staat vermeld in een resolutie van de Senaat van begin december. Uit het jaarverslag van de Hormonencel bleek weer dat er sprake is van toegenomen wetenschappelijke kennis van de hormonenhandelaars en vetmesters. Zij zoeken en gebruiken voortdurend nieuwe, moeilijk detecteerbare producten. Er is sprake van een ware wapenwedloop tussen hen en de overheid, in casu de mensen van de Hormonencel en anderen



© Imagedesk/Philippe Bourguet

De film Rundskop maakt de problematiek rond hormonengebruik in de vleesindustrie weer actueel. De race is zeker nog niet gelopen, zegt Staes.

Terra Reversa en mezelf georganiseerde landbouwstudiedag in het Europees Parlement: "Vlaanderen zal minder vlees eten."

‘Op zijn Amerikaans’

Europa moest bewust blijven kiezen tegen het ontstaan van steeds grotere vleesproductiebedrijven 'op zijn Amerikaans' waar volgens het boek *Dieren eten* van Jonathan Safran Foer, jaarlijks ruim tien miljard (!) dieren worden geslacht. Een business die goed is voor 140 miljard dollar per jaar, maar waar dieren als objecten, volkomen legaal met hormonen en antibiotica worden volgepompt in recordtempo. En dat om de te veel vlees absorberende Amerikaanse fast-foodcultuur maar zo goedkoop mogelijk te kunnen bedienen. Deze intensieve vleescultuur legt een beslag op bijna één derde van het oppervlak van de aarde (voor de productie van veevoeder), en draagt voor bijna één vijfde bij aan het broeikasfeffect.

Foer schrijft: "De bio-industrie is net zoets als porno: moeilijk te omschrijven, maar makkelijk te herkennen. In beperkte zin is het een systeem van gemechaniseerde en intensieve veehouderij waarin dieren, die vaak met tien- of zelfs honderduizenden samen zijn gehuisvest, genetisch worden gemanipuleerd, beperkt in hun bewegingsvrijheid en onnatuurlijk voer krijgen, dat bijna altijd meerdere medicijnen zoals antimicrobiële middelen bevat. Wereldwijd worden er door de bio-industrie jaarlijks zo'n 450 miljard landdieren voortgebracht. De bio-industrie is eerder een bepaalde manier van denken dan een manier van doen: beperk de productiekosten tot het absolute minimum en negeer of 'verplaats' systematisch de kosten van milieuvervuiling, menselijke ziekten en dierenleed."

Van de hormonenmafia en het kalfje Willy tot een verstandiger model van vleesconsumptie: het is nog een lange weg voor we onze rundskop afleggen, vrees ik.

We moeten meer aandacht hebben voor dierenwelzijn, een beter inkomen van boeren en boerinnen en de enorme milieubelasting van de mondiale vleesproductie.

Bart Staes is Europarlementslid voor Groen! sinds 1999 en zetelt in het EP in de commissie Milieu, Volksgezondheid en Voedselveiligheid. Samen met voormalig Volksunie-Europarlementslid Jaak Vandemeulebroucke startte hij in 1988 de strijd voor gezond voedsel.

BIJZONDERE BOEKEN



Het grote huis

Nicole Krauss. *Het grote huis*. Anthos

Hoe leef je met wat er niet (meer) is? Hoe kun je huizen van de geest maken die je tegen dat verlies beschermen? En hoe kunnen die huizen dan weer zwaar op je schouders drukken? Het zijn enkele thema's in de roman *Het grote huis* van de Amerikaanse schrijfster Nicole Krauss. Verhalen van verschillende personages vormen de kamers van het huis dat dit boek is. En in al die verhalen speelt een groot houten bureau een centrale rol. Er zitten heel wat laden in dat immense bureau, een ervan is gesloten. Met de personages die in het boek rondlopen, is het niet anders. Ze zijn verbrokken en moeilijk kenbaar, voor anderen en voor zichzelf. De opbouw van de roman heeft iets van dat bureau. Vier verhalen in het eerste en ook in het tweede deel. Alsof je telkens de schuifjes opentrekt.



In deze rubriek neemt Ian Mertens een bijzondere boek onder de loep.

Het eerste verhaal gaat over de schrijfster Nadia. Ze vertelt haar verhaal aan een rechter, pas veel later wordt duidelijk wie dat is, en waarom ze het aan hem vertelt. Jarenlang heeft ze aan het grote bureau zitten schrijven. Dat bureau kreeg ze te leen van een Chileense dichter Daniel Varsky. Hij had haar gevraagd op zijn meubels te letten, maar werd later slachtoffer van het dictatoriale regime van Pinochet in Chili. Het bureau verbindt haar met hem, maar bezwaart haar ook. Voor het schrijven schuift ze veel andere dingen opzij, wat haar uiteindelijk ook aan het twijfelen zet. Zeker nadat ze bezoek krijgt van iemand die zegt de dochter te zijn van Varsky en die het bureau komt ophalen. Het afscheid van het bureau is hartverscheurend.

Het tweede verhaal heeft een Israëlische vader als centrale figuur, samen met zijn tweede zoon. De vader, Aaron, is net weduwnaar geworden. Tussen hem en zijn zoon Dov gaat het al jaren slecht. Dov was een speciaal kind, dat vooral met zijn moeder een sterke band had. Tijdens zijn legerdienst loopt Dov een zwaar trauma op, dat jaren zal blijven doorwerken. Hij verlaat Israël om in Londen te gaan wonen, en is nu teruggekomen na de dood van zijn moeder. Vader en zoon bevinden zich ineens weer in hetzelfde huis. Dov was ooit begonnen met het schrijven van een boek. Zijn vader zag dat niet zitten. Misschien krijgt hij alsnog een kans om iets te herstellen met zijn zoon.

In het derde verhaal maken we kennis met Arthur Bender en zijn vrouw Lotte Berg. Lotte kon net voor de oorlog als kind in een konvooi ontsnappen uit nazi-Duitsland. Sindsdien woont ze in Groot-Brittannië.



EXPO SOS PLANET

VERLENGD TOT 03.07.2011

De klimaatveranderingen zijn de belangrijkste uitdaging waarmee de Aarde wordt geconfronteerd. Net zoals bij zoveel andere problemen, is het de mens die een oplossing moet vinden tegen de opwarming van de aarde. Het is dus tijd om opnieuw de Mens centraal te stellen. Dat doet de expo SOS Planet met verve, in vier delen. De mens die zowel het slachtoffer als de verantwoordelijke is, de mens die een rol kan spelen of zelf meester wil worden van zijn eigen toekomst. Het traject doorkloopt de vier natuurlijke stappen van het menselijke denken met de drang om de wereld te veroveren en de kennis te beheersen. Het is de benadering van de mensheid in beweging, het is deze van de activerende bezoeker-burger. Kosten noch moeite werden gespaard om jong en oud een uren lange boeiende verkenningstocht te bieden doorheen de geschiedenis van onze aarde en hen bewust te maken van de impact van de mens op onze planeet. De expo vindt plaats in het TGV-station Luik-Guillemins. Wegens succes verlengd tot 3 juli.



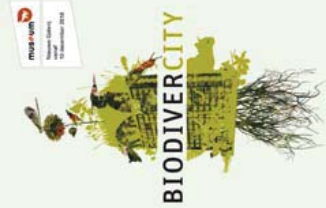
ONTDEK DE STAD ZOALS JE ZE NOG NOOIT ZAG

Nee, een stad bestaat niet alleen uit straatstenen, muren en beton. Er zijn veel meer dieren en planten te vinden dan je zou denken. Ontdek alles over de biodiversiteit in de stad dankzij **BiodiverCITY**, een gloednieuwe galerij in het **Koninklijk Belgisch Museum voor Natuurwetenschappen in Brussel**.

Had je gedacht dat er wel eens een hazelworm in een hoekje van je tuin kon schuilen? Heb je al eens langs een spoorweginn een blauwvleugelsprinkhaan gevolgd? Of een dag uit het leven van een egel meegemaakt? De stad mag dan soms somber en grijs lijken, toch zit ze vol verrassingen. Aan de hand van specimens, foto's, films, en interactieve toepassingen kom je te weten wat stedelijke biodiversiteit precies inhoudt. Dankzij computersimulaties speel je bovendien een actieve rol en kan je zelf allerlei maatregelen nemen om de biodiversiteit in de stad te beschermen.

De permanente galerij 'BiodiverCity' is gratis en met het hele gezin kan er een stedelijk avontuur beleefd worden. Een stadsavontuur voor jong en oud.

www.natuurwetenschappen.be



BOEK

TEDERE DWARSLIGGER.

DE NEGEN LEVENS VAN JEF ULBURGHS.

Tedere dwarsligger houdt het midden tussen een biografische schets en de memoires van een veelzijdig fenomeen. In 25 dieptegesprekken ontbloeit Bart Demyttenaere de ziel van Jef Ulburgs. Ulburgs was een man van grote tegenstellingen. Zijn leven lang heeft hij gevochten voor de rechten van de zwakkeren in onze samenleving. Hij was de pionier van het buurtopbouwwerk in Vlaanderen, een onverzettelijke activist en de grote bezieler van Wereldscholen. Als 'rode' priester-politicus kwam hij in aanvaring met zijn kerkelijke overheid. Hij veroverde een zetje in de Gentse gemeenteraad, werd Europeer-lementslid, vervolgens senator en lid van de Vlaamse Raad. Ondanks de hoge posities die hij bekleedde, is Ulburgs zijn basis altijd trouw gebleven. Aan Bart Demyttenaere vertrouwde Jef Ulburgs – vlak voor zijn overlijden – zijn diepgewortelde angst voor de dood toe. Bart Demyttenaere ('1963) schreef eerder een aantal spraakmakende boeken over zelfmoord, het gevangeniswezen, armoede in België en de vluchtelingenproblematiek.

GYPROC ONTWIKKELT

EERSTE ONEINDIG RECYCLEERBARE GIPSPLAAT

In samenwerking met het **Cradle to Cradle Platform** en **Michael Braungart** heeft Gyproc het Cradle to Cradle zilver certificaat behaald voor haar standaard 12,5 mm gipsplaat. Gyproc is het eerste bedrijf in de bouwsector dat het 'Cradle to Cradle-label' (C2C) toegekend krijgt. Het. De producent van bouwmaterialen uit Kallo krijgt dat milieulabel omdat het bedrijf er in geslaagd is een oneindig recycleerbaar product te maken. Het label werd overhandigd in aanwezigheid van de Duitse professor Michael Braungart, de co-bedenker van C2C. In oktober 2009 ging het bedrijf de uitdaging aan om gipsproducten oneindig recycleerbaar te maken. Daarbij wordt gipsafval opnieuw een grondstof. Een Gyprocplaat die terugkomt, wordt gescheiden in gips en karton. Het gips wordt vermalen en kan eendobos herbruikt worden in nieuwe gipsplaten. Het karton komt na verwijdering van eventuele verontreinigingen, zoals bijvoorbeeld verf, terecht in een biologische cyclus waarbij het gecomposteerd wordt. Het resultaat is zero waste.

UW SOCIALE ZEKERHEID IN GEVAAR:

NOODKREET OVER DE KATHEDRAAL VAN DE WERKMENS

Directeur van de studiedienst van ABW **Jef Maes**

‘Breek de koterijen af, maar raak niet aan de fundamenten.’

Interview: **Ben Bleys** – Foto: **EPO**

‘Welke samenleving wil je: een warme beschafde of een kille? Dat is vandaag dé hamvraag. Niet hoe je een kiesarrondissement moet splitsen’, verklaart Jef Maes, voorman van de ABW-studiedienst. Maes schreef een boek over de dreigende ondergang van de sociale zekerheid. ‘Dit is een wake up call’. Want als er een regering komt, zal ze fundamentele keuzes moeten maken. Tot op het bot.’

Jef Maes is niet de minste. Directeur van het sociaal departement van de studiedienst van het ABW, sherpa van dienst bij het interprofessioneel akkoord 2011-2012 (IPA), historicus, al 15 jaar zetelend in de Nationale Arbeidsraad, ... Als iemand als Maes een boek schrijft met als titel: “Uw Sociale Zekerheid in Gevaar”, dan moet het dus wel menens zijn. Toegankelijk geschreven, uit eigen naam én met een niet mis te verstane boodschap. ‘Onze sociale zekerheid staat op een keerpunt.’

In het voorwoord wordt al meteen duidelijk hoe immens belangrijk de sociale zekerheid wel is. Maes omschrijft ze als de ‘kathedraal van de werkmens’, de grootste en belangrijkste verwezenlijking van de arbeidersbeweging. Ze mag dan officieel 65 jaar oud zijn, eigenlijk is er meer dan 100 jaar aan gebouwd. Steen voor steen, sinds het prille begin van de arbeidersbeweging in de negentiende eeuw. Vandaag betaalt diezelfde sociale zekerheid pakweg 2,4 miljoen Belgen een uitkering, geeft ze alle gezinnen met kinderen een kinderbijlag en betaalt ze de dokterskosten van alle Belgen terug.

‘Deel van het probleem is dat de sociale zekerheid een certitude is geworden, een zekerheid waar niet aan te tornen valt. De vorige generaties hebben er nog voor gevochten, soms letterlijk, maar de huidige generatie niet. Dat neem ik de jongeren niet kwalijk, hoor. Ze leren dat niet op school, het zit

in de Nationale Arbeidsraad, ... Als iemand als Maes een boek schrijft met als titel: “Uw Sociale Zekerheid in Gevaar”, dan moet het dus wel menens zijn. Toegankelijk geschreven, uit eigen naam én met een niet mis te verstane boodschap. ‘Onze sociale zekerheid staat op een keerpunt.’

Zonder de sociale zekerheid zou 44 procent van de Belgen arm zijn. Nu is dat 15 procent.

lijks deficit hebben van zo’n 5 miljard euro, en de vergrijzing staat voor de deur. De budgettaire uitdaging is dus enorm, en als we niet opletten glijden we af naar het niveau van de jaren ‘80, toen een rechtse regering de hakbijl hanteerde in de sociale zekerheid.’



Gelukkig loopt het hier zo’n vaart (nog) niet. Maar toch dreigt de kathedraal onderuit te zakken. ‘Zo zijn er in de loop der jaren “koterijen” bijgebouwd die er niet thuishoren: bijdrageverminderingen, dienstcheques, loopbaanonderbreking ... Allemaal zaken waarvan de kosten op de sociale zekerheid werden afgewenteld. We subsidiëren zelfs het topvoetbal via de sociale zekerheid, en hebben er ook een deel van de politiekevorming mee betaald. Breek die koterijen af. Maar raak niet aan de fundamenten: we betalen allemaal mee om ons te beschermen tegen risico’s die elk van ons kan overkomen.’

Besparingen zullen we niet kunnen vermijden, maar zoek vooral ook nieuwe inkomsten, zegt Maes nog. ‘Neem bijvoorbeeld de notoriële interestafrek. In de praktijk betalen de grootste bedrijven hier nul euro belastingen. En dat terwijl je als gewone werkende tussen 25 en 50 procent belastingen betaalt. Of wat moet je denken van fiscale vluchtelingen uit Nederland die zich bij ons domiciliëren in de grensstreken? Zelf een Johnny Halliday wou van Frankrijk naar België verhuizen omdat hij hier geen enkele vermogensbelasting moet betalen. Dat zegt toch genoeg?’

Een ander gevaar komt uit rechtse hoek. Van N-VA om precies te zijn. ‘Als het over het communautaire gaat, speelt De Wever een thuismatch. Hij is veel makkelijker te counteren op zijn sociaaleconomisch programma. Zo wil De Wever de sociale zekerheid splitsen om het brugpensioen en de wachtuitkering voor jongeren te kunnen afschaffen en de werkloosheidsuitkeringen in de tijd te beperken. Hij wil de sociale zekerheid tot in haar fundamentele veranderingen en komen tot een soort volksverzekering, vergelijkbaar met de Verenigde Staten en Groot-Brittannië.’

Met zijn boek wil Maes zijn steentje bijdragen om iedereen wakker te schudden. Want een draagvlak voor sociale zekerheid is er. Zo toonde een FOD-studie aan dat 85 procent van de Belgen pro sociale zekerheid is. ‘Een boek is één ding, maar we hebben iedereen nodig om het tij te keren: vakbonden, ziekenfondsen, politieke partijen, artiesten en bij wijze van spreken ook de programmamakers van Basta om uit te leggen wat er op het spel staat. Want we staan op een kruispunt. De omvang van de budgettaire uitdaging is enorm, en rechts is veel agressiever en dominerender geworden.’

Uw sociale zekerheid in gevaar
Jef Maes

3 GRATIS BOEKEN

Ecozine geeft drie gratis exemplaren weg van Jef Maes zijn boek “Uw sociale zekerheid in gevaar”. Mail snel naar ben.bleys@groen.be met de vermelding dat je graag één gratis exemplaar van ‘Uw Sociale Zekerheid in Gevaar’ wil en maak kans op één van de drie gratis exemplaren.

-40%

VOORDEELPRIJS

Leden krijgen een fikse korting van maar liefst 40 procent. Je betaalt dus 9 in plaats van 15 euro. Mail snel naar ben.bleys@groen.be, vermeld je contactgegevens, en wij doen de rest.

Specifiek voor spa én Groen! heeft Maes nog een boodschap. ‘Ieder moet de rol spelen waar hij of zij het beste in is’, lacht Maes.

Maar links moet terug groter worden in Vlaanderen, zich sterker profileren op sociale zekerheid en beter uitleggen waar het op aankomt. En de hamvraag is: welk sociaal model wil je? Willen we een rijk maar sociaal Vlaanderen en een links maar arm Wallonië? Niet het communautaire is dus het belangrijkste. Er moet meer dan 20 miljard bespaard worden. De grootste besparing sinds de tweede wereldoorlog. Waar komt dat vandaan? En wie betaalt die rekening? Dat zijn enorme keuzes die moeten gemaakt worden’.

Mechelen meest duurzame regio in Vlaanderen

Alle gemeenten van het arrondissement Mechelen hebben het onderscheidingsniveau van minstens 35 punten gekregen op vlak van duurzaamheid. Daarmee behoort de Mechelse regio tot de meest duurzame in Vlaanderen. De stad Mechelen scoort met 59,5 punten zelfs als de beste in heel Vlaanderen.

In totaal tekenden 273 gemeenten in Vlaanderen in. Alle deelnemende gemeenten deden inspanningen op vlak van afval, energie, water, mobiliteit en milieuvriendelijkheid. Ongeveer dertig procent kon zijn ambities jammer genoeg niet waarmaken en kreeg een negatief rapport. De elf gemeenten van het arrondissement Mechelen scoorden dan weer bijzonder goed.

De stad Mechelen zelf heeft uitzonderlijk hoog gescoord op de Vlaamse Milieueconvenant. Het stadsbestuur moest 35 van de 65 te behalen punten scoren om in aanmerking te komen voor subsidiëring, en behaalde 59,5 punten. 'Dat is uitzonderlijk hoog', meldt Marina De Bie, de trotse Mechelse schepen van leefmilieu.

'We hebben een voorbeeldfunctie. Daarom is deze score meer dan symbolisch. Ze bewijst dat het ons menens is met duurzaamheid. Zo werden onze duurzame criteria voor nieuwe ruimtelijke uitvoeringsplannen zoals Papenhof en Spreeuwinkel-Venne zeer positief beoordeeld. Ook ons duurzaam aankoopbeleid en harmonisch groenbeheer leveren goede punten op', zegt de schepen.

De Bie wil de inspanningen om Mechelen duurzamer te maken voortzetten. 'In tijden van crisis is het zaak slimme beleidskeuzes te maken. Zo blijven in 2011 alle premies (voor o.a. groendaken, natuurwerk en herbruikbare luiers) sowieso bestaan en blijven we sensibiliseren. En alle stadsgebouwen worden ook 'klimaatgebouwen'.

'Maar belangrijk is ook dat de stad blijft investeren', voegt De Bie er aan toe. 'We kopen bijvoorbeeld een elektrisch voertuig voor onze parken aan en kiezen als eerste stad in Vlaanderen voor led-verlichting in onze straten: een investering van maar liefst twee miljoen euro die bewijst dat innovatie en duurzaamheid hand in hand gaan'.

Volgens Aquiris moest het Brussels Gewest ervoor zorgen dat het afvalwater gefilterd werd. Omdat niet gebeurde, legde Aquiris het station stil. Een expertencollege, bestaande uit drie onafhankelijke experts en aangeduid door het Brussels Gewest, de BMWB (Brusselse Maatschappij voor Water-beheer) en Aquiris/Veolia, moest uitsluitend brengen over de ware toedracht van de stillegging.

Het verslag is zeer duidelijk en pleit de Brusselse regering over de hele lijn vrij. Noch de aanwezigheid van zand of puin, noch de bescherming van de installaties of van het personeel rechtvaardigde een gedeeltelijke of volledige stillegging. Meer zelfs, de stillegging veroorzaakte juist onnodige risico's voor het personeel dat hogerop aan de col-lectoren werkte.

Wat puin betreft constateren de experts dat ze geen cijfers hebben waaruit ze kunnen gelooosd werd, met vervuiling tot gevolg. Aquiris beweerde dat het niet anders kon, omdat te veel zand en puin in het afvalwater de installaties bedreigden.

Volgens Aquiris moest het Brussels Gewest ervoor zorgen dat het afvalwater gefilterd werd. Omdat niet gebeurde, legde Aquiris het station stil. Een expertencollege, bestaande uit drie onafhankelijke experts en aangeduid door het Brussels Gewest, de BMWB (Brusselse Maatschappij voor Water-beheer) en Aquiris/Veolia, moest uitsluitend brengen over de ware toedracht van de stillegging.

Het verslag is zeer duidelijk en pleit de Brusselse regering over de hele lijn vrij. Noch de aanwezigheid van zand of puin, noch de bescherming van de installaties of van het personeel rechtvaardigde een gedeeltelijke of volledige stillegging. Meer zelfs, de stillegging veroorzaakte juist onnodige risico's voor het personeel dat hogerop aan de col-lectoren werkte.



Op dit moment zuivert het waterzuiveringsstation Brussel-Noord het afvalwater van zowat 1.400.000 inwoners, uit Brussel en Vlaanderen. Via een aanbesteding voor de ontwikkeling, bouw en exploitatie gedurende 20 jaar van het station, werd de opdracht toevertrouwd aan Aquiris. De exploitatie is gestart in maart 2007.

'Acquiris legde installatie onterecht stil'

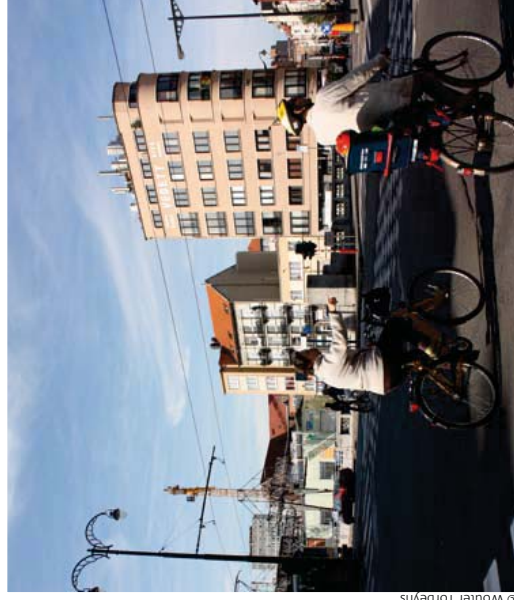
EXPERTENCOLLEGE VEEGT ALLE ARGUMENTEN VOOR SLUITING WATERZUIVERINGSINSTALLATIE VAN TAFEL

In december 2009, was er dan de zogenaamde 'Zenne-crisis'. Uitbater Aquiris liet de Brusselse zuiveringsinstallatie stilleggen omdat er naar eigen zeggen te veel zand en puin in het station stroomde. Wil je meer weten over de waterzuivering en alles eens van dichtbij bekijken?

Brussels Parlementslid Annemie Maes nodigd je uit voor een begeleid bezoek aan het Waterzuiveringsstation Brussel-Noord. Ook Arnaud Pinxteren (ecolo), expert terzake, is aanwezig om extra info te verschaffen. De rondleiding begint stipt om 13u30u en duurt ongeveer anderhalf uur.

Praktisch

31 maart 2011 van 13u30 tot 15u
Vilvoordsebaan 450, Brussel
Info en inschrijvingen:
katrien.stynen@groen.be, 02 549 63 11,
0485 78 42 59



16 procent meer fietsers in Brussel

Het aantal fietsers in de hoofdstad is voor het tiende jaar op rij gestegen. Dat blijkt uit cijfers van het Fietsobservatorium (Pro Velo) die Brussels staatssecretaris voor mobiliteit Bruno De Lille heeft vrijgegeven. Voor het eerst zijn ook de Villo-fietsers geteld. In de buurten waar Villo actief is, rijdt zo'n tien procent met een gehuurde fiets. De stijging van het fietsgebruik is dus vermoedelijk ook aan Villo te danken.

besluiten dat het waterzuiveringsstation meer zand en puin te verwerken krijgt dan andere installaties. Wel dat het gebruikte slibbehandelingsprocédé gevoelig is voor de aanwezigheid van zand, waardoor meer onderhoud nodig is.

De bescherming van de installatie vereiste echter niet de stillegging ervan. Het direct in de Zenne laten lopen van afvalwater was dus niet onvermijdelijk. Nog volgens het expertencollege kon de Brusselse regering ook niet voorzien dat alle pompen tegelijkertijd stopgezet zouden worden en de WZV volledig stilgelegd zou worden.

'Het expertencollege veegt daarmee niet alleen alle argumenten van Aquiris van tafel, maar toont ook aan dat we hier te maken hebben met een uit de hand gelopen chantage vanwege een multinational die zoveel mogelijk winst wil maken en de kosten voor extra onderhoud of bijkomende investeringen maar wat graag doorschuift naar de overheid', besluit Brussels parlementslid Annemie Maes.

© Wouter Torbeys

© Wouter Van Vooren

De warme winter in het Midden-Oosten

De Tunesische Jasmijnrevolutie heeft z'n felle wind aangewakkerd in de Arabische wereld dat het een spreekwoordelijk Uizeren Gordijn neergehaald heeft. Het belang en de gevolgen van deze revoluties zijn vergelijkbaar met die van de val van de Muur in 1989: een schokgolf denderd door het Midden-Oosten, met grote gevolgen voor andere staten en internationale instellingen, voor opvattingen en beleid, voor internationale houdingen én voor verhoudingen.

Tekst: **Bra Brems** – Foto: **Sien Verstraeten**

Rol van jongeren en sociale media

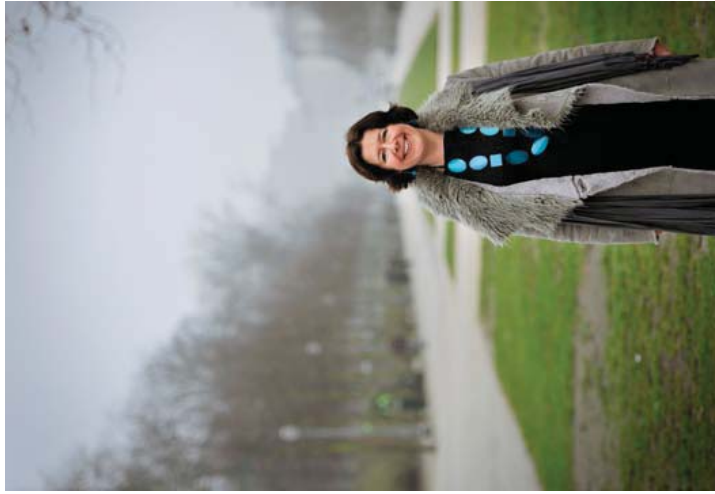
Ook al wordt de revolutie gedragen door brede lagen van de bevolking, toch spelen voornamelijk de jongeren een centrale rol. De jonge generatie wil breken met het status-quo en hunkert naar vrijheid en democratie. Het gaat om een verlangen naar fundamentele rechten. Niet de politieke partijen, het leger of islamitische groepen spelen de hoofdrol, maar wel een volk dat zich verenigt in een verlangen naar politieke verandering.

De jonge generatie maakte gretig gebruik van nieuwe sociale media. Dankzij sociale netwerksites als Facebook en Twitter was er contact, kon er informatie worden verspreid, en ging men zich groeperen. De staatsmedia waren immers niet te vertrouwen en tal van media werden gecensureerd. Maar dankzij de sociale media werden er omwegen gevonden om het protest te organiseren.

Rol van het Westen

Via Twitter stuurde 'Google held', Wael Ghonim, in 140 tekens de verontwaardiging over de rol van het Westen de wereld in: 'Dear western governments, you've been silent for 30 years supporting the regime that was oppressing us. Please don't get involved now' (verspreid op 11 februari 2011). Vrij vertaald: 'Beste Westerse regeringen, jullie hebben onze onderdrukkers 30 jaar laten begaan. Kom u niet bemoeien'.

Inderdaad. In haar relatie met de Arabische landen heeft Europa steeds de eigen economische belangen centraal gesteld. Westerse landen zijn te bezorgd over hun belangen, en besteden niet genoeg aandacht aan mensenrechten in buitenlands beleid en handelsovereenkomsten. Daarnaast stapte Europa te makkelijk mee in het verhaal dat we geen andere keuze hadden dan autoritaire regimes te steunen, omdat anders zeker islam-fundamentalisten aan de macht zouden komen.



UGent-professor Sami Zemni vat het gevat samen: 'De westerse obsessie met de islam sinds 9/11 verhindert ons om de factor 'islam' in de huidige gebeurtenissen beter te kaderen en vooral om cruciale veranderingen in de Arabische wereld te zien. Sinds 9/11 overheerste de 'idee dat Arabieren en moslims niet klaar zijn voor democratie door hun religie of cultuur. Wat mensen van Marokko tot Irak willen, is een democratische arena en zelfbeschikkingsrecht om over hun toekomst te beslissen'.

In een opgemerkt opinie-stuk in De Standaard van 26 februari 2011 (Het jaar van de Arabische Jeugd), vervolgde de professor politieke wetenschappen aan de Universiteit Gent. 'De politieke machtsverhoudingen liggen in alle landen anders en de uitkomst van de nationale en internationale krachtmetingen laten zich niet vatten in één scenario. Liberalen, islamisten, sociaal-democraten, communisten en groenen zullen daar

Geen Vlaamse wapens in conflictgebieden

De Arabische wereld maakt een revolutie door. Niet alle autoritaire regimes laten zich echter zonder slag of stoot aan de kant zetten. Vlaams volksvertegenwoordiger Bart Caron vraagt een onmiddellijk embargo voor wapenuitvoer naar het Midden-Oosten en Noord-Afrika. 'We kunnen het risico niet lopen dat onze wapens ingezet worden tegen de eigen burgerbevolking die hunkert naar democratie'.

'Dat er al Waalse wapens werden gebruikt, weten we. Maar over de export vanuit Vlaanderen is er minder duidelijkheid. Werd er munitie gebruikt die geproduceerd werd door de dochteronderneming van FN in het Limburgse Zutendaal? Het kan, maar we weten het niet. Drie kwart van de Vlaamse wapenexport komt nu terecht bij 'de industrie', stelt Bart Caron vast. 'Wie de wapens uiteindelijk gebruikt, weten we niet. Ons militair materieel kan zo terechtkomen in landen waar Vlaanderen, terecht, nooit zaken mee zou doen. Maar de Vlaamse regering wast de handen in onschuld'.

In tegenstelling tot de talmende Vlaamse regering, wil Groen! meteen een degelijke regelgeving maken. Daarom diende Bart Caron een wapenhandelsdecreet in. 'Onze wapenindustrie mag gerust meer rechtszekerheid en minder administratieve overlast krijgen. Maar daar koppelen we dan wel meer transparantie en verantwoordelijkheid aan', zegt hij formeel. 'Absolute speerpunt van dit decreet is uitbreiden de absolute transparantie over de eindgebruiker en het eindgebruik'.

'De achterpoort moet dus dicht. Elke uitvoervergunning moet duidelijk vermelden waar en door wie de wapens uiteindelijk worden gebruikt. Een staat die de mensenrechten schendt, moet geen Vlaams militair materieel krijgen. Ook belangrijk is dat de vredesbeweging en mensenrechtenorganisaties het recht krijgen om verzet aan te

Vlaams parlements lid **Bart Caron**

'We willen weten waar het Vlaams wapentuig uiteindelijk terecht komt en waarvoor het gebruikt wordt.'



aan voedsel brengt regeringen ten val. Dat is al zo sinds de oudheid," stelt Conception Calpe van de voedsel- en landbouworganisatie van de VN. De voedselprijzen stegen in de tweede helft van 2010 met 1/3 en in januari 2011 bereikten ze hun hoogste peil ooit. Die stijging is sterk voelbaar in het Midden-Oosten, met Egypte als grootste graanimporteur op kop.

Een van de belangrijkste oorzaken voor die prijsstijgingen is het zeer slechte weer in 2010. De klimaatverandering zorgt ervoor dat er steeds vaker extreme weerfenomenen optreden. Het klimaat is niet de enige factor die de stijgende voedselprijzen verklaart. Ook de aangroei van de wereldbevolking, de gestage toename van de middenklasse in de

aan voedsel brengt regeringen ten val. Dat is al zo sinds de oudheid," stelt Conception Calpe van de voedsel- en landbouworganisatie van de VN. De voedselprijzen stegen in de tweede helft van 2010 met 1/3 en in januari 2011 bereikten ze hun hoogste peil ooit. Die stijging is sterk voelbaar in het Midden-Oosten, met Egypte als grootste graanimporteur op kop.

Voedselcrisis

De demonstranten in Tunesië, Egypte en andere Arabische landen eisen meer vrijheid, meer banen én betaalbaar eten. 'Gebrek

tekenen tegen afgeleverde vergunningen. Nu worden zij niet erkend als rechtspartij, terwijl de wapenlobby hele batterijen advocaten in de strijd kan werpen'.

Groen! wil verder een uitgebreide en transparante rapportage. Iedereen mag weten wie de Vlaamse wapens in handen krijgt, welke militaire ladingen er worden verscheept in de Antwerpse haven of de Oostendse luchthaven, in wiens gevechtshelikopters onze onschuldige visualisatieschermen worden ingebouwd. 'We willen dus absolute openheid over welk wapentuig er Vlaanderen verlaat. Een heldere en vrij toegankelijke rapportering over wie, wat, waarheen en waarom', vat Caron samen.

'We maakten een wapenhandelsdecreet waar niemand kan tegen zijn. Een wereld zonder wapens zou mooi zijn, maar laten we realistisch beginnen. Laten we beginnen met een duidelijke regelgeving zonder achterpoortjes', besluit Caron. De Vlaamse regering van haar kant reageerde alvast op Caron's oproep. Volgens Vlaams minister-president Peeters zal het nieuwe wapendecreet dat hij voorbereidt rekening houden met de mensenrechten en met de 'bezorgdheden' van Caron.

nieuwe industrielanden en het gebruik van een deel van de graanoogsten voor de productie van biobrandstoffen spelen een rol.

Durf voortrekker zijn

Europa kan niet langer van aan de zijlijn toekijken hoe de wereld in snelt tempo verandert. Europa moet de fundamentele rechten en is gebaseerd – de fundamentele rechten en vrijheden – consequent centraal te stellen in haar beleid. Het gaat niet om economische groei, het gaat om menselijke ontwikkeling. In plaats van eerst zes keer links en rechts te kijken vooraleer de straat over te steken, moet ons land daarin een voortrekkersrol durven spelen.



Federaal parlementslid **Stefaan Van Hecke**

‘De NMBS mag nooit zomaar een bedrijf zijn dat treinen doet rijden **waar toevallig mensen in zitten.**

Ongeveer een jaar geleden vielen er tijdens de treinramp in Buizingen achttien dodelijke slachtoffers en enkele tientallen gewonden. Meteen na de ramp werd met een beschuldigende vinger gewezen naar het veiligheidsbeleid van de NMBS. Een Bijzondere Commissie van de Kamer boog zich over de kwestie en spitte het beleid van de spoorwegen van de laatste drie decennia uit. Door de verwroegde verkiezingen werden de activiteiten even uitgesteld, maar begin februari 2011 werd het eindrapport toch goedgekeurd. Groenl-Kamerlid Stefaan Van Hecke licht enkele punten toe.

Investeren

Het Europese veiligheidssysteem ETCS wordt versneld ingevoerd. In 2020 moeten de belangrijkste lijnen van het spoornet uitgerust zijn met dit veiligheidssysteem. Drie jaar later, in 2023, moeten ook alle treinen beveiligd zijn. Ook de werkomstandigheden van de treinbegeleiders werden geanalyseerd. Zo moet de werkdruk omlaag en het uurrooster verbeterd. Daarenboven moet aandacht geschonken worden aan meer vorming.

Onafhankelijkheid

Het onderzoeksgaan dat belast is met de controle op de NMBS is niet onafhankelijk genoeg, dat concludeerde de Commissie. Het personeel van deze dienst is nog te veel verbonden aan de spoorwegen en vaak zijn het zelfs tijdelijk gedetacheerden. Aan de werking van de 'nieuwe' NMBS moet ook nog gesleuteld worden. Sinds het bedrijf van één naar drie aparte entiteiten ging, liep het soms wel eens mis. Het rapport vraagt dan ook een grondige evaluatie.

Beheersovereenkomst

De beheersovereenkomsten tussen de regering en de NMBS-groep moet van spoorveiligheid een prioriteit te maken. De Commissie beveelt dan ook aan dat de Kamer 'in dialoog treedt' met de NMBS-groep en de minister

Veiligheidscultuur

Tijdens het onderzoek van de Bijzondere

over de voorbereiding van deze beheerscontracten'. Die dialoog kunnen we wettelijk vastleggen. Groenl en Ecolo hebben daarom eerder al een wetsvoorstel ingediend om beheerscontracten in het parlement te bespreken, zodat het parlement kan wegen op de besluitvoering.

Uitvoering

'Het werk van de Bijzondere Commissie heeft heel wat aan het licht gebracht. Dat brengt met zich mee dat we zeker waakzaam moeten blijven. De NMBS en de volgende regering moeten erop toezien dat dit alles niet voor niets is geweest en dat de maatregelen er ook effectief komen,' besluit Van Hecke. Al te vaak hebben Onderzoekscommissies of Bijzondere Commissies wel tientallen aanbevelingen opgeleverd, maar werd er te weinig effectief uitgevoerd. Tot op vandaag blijven belangrijke aanbevelingen van de Commissie Dutroux dode letter. Groenl en Ecolo zullen er dan ook nauw op toezien dat de aanbevelingen van de commissie spoorveiligheid niet hetzelfde tot beschoren zijn.

DE GROENE BIJGEDACHTE

Tekst: **Wouter Van Besien** en **Filip Watteuw**

Wie? Voorzitter van en fractieleider in het Vlaams parlement voor Groen!
Wat? Met het huidige beleid zal Vlaanderen niet zo gauw een topregio worden.

Waarom? De Vlaamse regering zinkt weg in een moeras van oudbolligheid, middelmatigheid en gebrek aan inspiratie.

Hoe Vlaanderen het vooral laat **afweten**

Dat uit gelekte mails blijkt dat de Vlaamse regering geen gezelligheidsclub is, daar valt perfect mee te leven, vinden Wouter Van Besien en Filip Watteuw. Dat haar beleid niet efficiënt is en haar visie bekrompen, is een ernstiger probleem: tienduizenden wachtenden: voor een plaats in een rushuis, een sociale woning, gehandicapten- of bijzondere jeugdzorg.

Wie heeft WikiLeaks nodig als SPA bestaat? Een verkeerd verzonden mail – alweer – toont ons dat de gezelligheid ver weg is binnen de regering-Peeters-Muyters. SPA richt bittere verwijten aan CD&V en N-VA en vindt bovendien aan zichzelf dat ze slecht bezig is.

Maar dat is voor ons niet het echte punt. Wezenlijker is de vraag of de Vlaamse regering van Vlaanderen een topregio kan maken zoals ze beloofde? Kan ze Vlaanderen laten 'excelleren' op elk maatschappelijk domein' - zoals het bombastisch heet in 'Vlaanderen in Actie'? Het antwoord op die vraag is spijtig genoeg nee. De Vlaamse regering zit nog in een moeras van oudbolligheid, middelmatigheid en gebrek aan inspiratie. Een ronde langs enkele essentiële beleidsdomeinen maakt veel duidelijk.

Regering van beton

Minister Lieten vindt haar collega's van CD&V en N-VA karikaturen opgetrokken uit beton. De werkelijkheid is nog erger. De hele regering-Peeters-Muyters is een betonregering. Haar infrastructuurbeleid levert een flashback naar de jaren zestig, de gouden jaren van de betonboeren.

De dagelijkse files en nog steeds veel te veel verkeersdoden tonen het failliet van het mobiliteitsbeleid aan. Als antwoord schuift de regering missing links naar voor: wegeninfrastructuur die grote verbindingssassen met elkaar verbindt om het verkeer vlotter te doen rijden. In feite is dat een inhoudelijke schamaplapje om Vlaanderen nog meer vol beton te gieten. Maar Vlaanderen heeft nu al meer dan 500 kilometer weg per 100 km². Vier keer zoveel als het Europese gemiddelde, en anderhalf keer zoveel als distributieland Nederland.

Maar daar moeten er volgens deze Vlaamseregering nog een pak bij. Meer wegen betekent minder verkeersveiligheid, meer

overstromingen, slechtere luchtkwaliteit. Dat lijkt niet eens te storen. Integendeel, want het aantal missing links kent een wonderbaarlijke vermenigvuldiging. Een paar jaar geleden telde de Vlaamse regering er 25, vorige week keurde de meerderheid in het Vlaams parlement plots een plan voor 37 missing links goed. Daar zitten grote kleppers tussen: van de Oostenveelverbinding en de verbreding van de Brusselse ring tot de Noord-Zuidverbindingen in Limburg, de Kempen en Oost-Vlaanderen.

Top economen maakten al brandhout van het plan om van Vlaanderen een logistieke draaischijf te maken: het levert weinig jobs op en doet vooral de economie van onze buurlanden groeien. De Vlaamse regering vergist zich door niet voor duurzame mobiliteitsoplossingen te kiezen, zoals de slimme kilometerheffing voor iedereen, investeringen in openbaar vervoer en vrachtwagen over het water.

Innovatie is te slimmerig

De lidstaten van de EU spraken in 2002 af om tegen 2010 de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling te verhogen tot 3 procent van het BBP. De overheid moet daarvan één derde (1 procent dus) financieren. Maar Vlaanderen komt deze afspraken niet na. We zitten aan 0,72 procent, het niveau van 2003. De Vlaamse regering heeft in feite de één-procentnorm opgegeven. De meerjarenraming toont dat het budget voor economie, wetenschap en innovatie op het einde van de regeerperiode zal gedaald zijn. Onbegrijpelijk voor een regering die graag uitpakt met dure eden over een moderne en dynamische kennis-economie.

Als we een topregio willen worden, kan dat enkel door de economie te vergroenen. Daar zijn investeringen voor nodig in innovatie op vlak van duurzame productie en hernieuwbare energie. Keuzes die de Vlaamse regering niet maakt. Zo missen we

steeds meer de aansluiting met de echte economische topregio's.

Wachtlijsten liggen inderdaad te wachten

Ingrid Lieten noemde haar collega's 'gevoelloos'. Het beleid van de regering in 'warme' sectoren als Welzijn is dat ook. Daar wordt zogenaamd niet bespaard. Maar er wordt wel stelselmatig gedesinvesteerd.

De non-profitsector protesteert terecht tegen het uitblijven van een cao in de gezins- en behandelingshulp, de gehandicaptenzorg, de kinderopvang en de beschutte werkplaatsen. Geld voor zelfstandige kinderopvang wordt ineens bevroren. Er is geen geld voor het zorgfonds, dat ons zou moeten voorbereiden op de vergrijzing. En er is vooral geen geld om uiteindelijk het probleem van de wachtlijsten aan te pakken. Er zijn nu 80.000 wachtenden voor een plaatsje in een rushuis, 61.063 voor een sociale woning, 21.304 gehandicapten, duizenden in de bijzondere jeugdzorg. Demografische evoluties zullen die problemen alleen maar vergroten.

De conclusie is redelijk pijnlijk. De Vlaamse regering roemt zichzelf als 'slagkrachtig' en 'actief'. In werkelijkheid hinkt ze achterop in alle cruciale domeinen. De alternatieven liggen nochtans voor de hand. In plaats van het betonnen Vlaanderen Transitland van Peeters en Muyters, pleiten wij voor Vlaanderen Productieland, met een groene industrie die duizenden jobs creëert en bedrijven echt verankert. In plaats van de kaasschaaf te halen over onderzoek en ontwikkeling, willen wij investeren in slimme en schone technologie. In plaats van te berusten in de wachtlijsten en te bekimbelen op de lonen van zorgwerkers, willen we van Vlaanderen een gidsland maken van zorg voor jong en oud. Meer is er niet nodig om van de Vlaamse regering wéle een 'sterk merk' te maken.

LEDENDAG JONG GROEN!

Jong Groen! steekt niet alleen de koppen bij mekaar voor het serieuze denkwerk, ook stoom aflaten en plezier maken doen we graag. Daarom organiseren we opnieuw een **ledendag** waar kennismaking en ontspanning centraal staan.

We vertoeven op **zaterdag 26 maart** een hele dag in **Hasselt**, parel van het oosten, hoofdstad van de smaak. In de namiddag gaan we de fysieke toer op met een heus challenge parcours in Action Park Kiewit. Vervolgens proeven we van de typische Hasseltse specialiteiten en we genieten na met een lekkere avondmaaltijd en een creatieve workshop.

Inschrijven kan via www.jonggroen.be/ledendag, ook het volledige programma vind je daar.

© Stien Verstraeten



PROVINCIALE FORA IN TEKEN VAN STAD 2030

Jong Groen! heeft een debattencyclus rond Stad 2030 achter de rug. Een reeks van vier erg boeiende gespreksavonden rond de toekomst van onze steden, onderverdeeld in de thema's 'wonen, ruimte, diversiteit en energie'.

Veel input voor de werkgroep die rond het thema aan de slag is. Deze werkgroep bereidt nu volop de congres tekst voor. Want op zaterdag 7 mei organiseert Jong Groen! haar Congres Stad 2030 in het Provinciehuis in Leuven. In de tekst zullen de ecologische en demografische uitdagingen in kaart worden gebracht. We formuleren ook voorstellen die onze Stad 2030 vormgeven. De teksten van de werkgroep worden voorgesteld aan onze leden en afdelingen. Daarvoor organiseren we provinciale fora in elke provincie in de week van 28 maart.

Wil je meer informatie? Surf naar www.jonggroen.be/stad2030 of stuur een mailtje naar info@jonggroen.be.



NIEUWE START VOOR GROENIPLUS

Groen! Plus heeft voor het eerst een nieuw bestuur gekozen. Dat gebeurde op 8 februari 2011 in het federaal parlement. Sinds de start van de groene samenwerking in 2003 werden de functies gewoon ingevuld door vrijwilligers.

De algemene vergadering, waarop alle 55-plussers van Groen! waren uitgenodigd, verkoos vrijwel unaniem volgend bestuur: **Lieve Snauwaert**, penning-meester, **Rik Carmen**, secretaris, **Hugo Van Dierden**, voorzitter en **Cecile Sillis**, ondervoorzitter. Het nieuwe

Dus als je iets voelt kriebelen, neem contact op met Bert Weyts, Rojaersstraat 16, 2650 Wilrijk, 03 449 65 45. beabert25@skynet.be.



Wil je Zilverblad ontvangen, de driemaandelijks aparte bijlage van Groen!Plus? Stuur dan een mail naar frontdesk@groen.be, met de vermelding Zilverblad. Dan wordt Zilverblad de volgende keer samen met Ecozine meegestuurd.

www.groen-plus.be



Onderwijscongres

GENT ARTEVELDEHOGESCHOOL 19.03.2011

Alle info over het onderwijscongres vind je in de speciale bijlage bij Ecozine. Wij geven je enkel nog mee dat er een paar heel mooie namen op het programma staan. Zo opent **Peter Adriaenssens** (kinder- en jeugdpsychiater en deeltijds docent aan de KUL) het congres. Ook **Mieke Van Hecke** (directeur-generaal van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs en één van de belangrijkste figuren in het Vlaamse onderwijslandschap) komt langs. Tenslotte staan ook actrice **Marijke Pinoy**, **Raymonda Verdycx** (afgevaardigd bestuurder van het gemeenschapsonderwijs) en **Bruno Vanobbergen** (Vlaams kinderrechtencommissaris) op de gastenlijst. Het volledige programma vind je op www.groen.be/onderwijscongres.



Foto: Lieve Blanquert

Investeren in kleinere klassen is geen kost, maar een investering in de jongeren en dus ook in de toekomst van de samenleving: het spaart in het latere leven heel wat gezondheids-, welzijns- en justitiële uitgaven uit. Ter vergelijking: een jongere in de jeugdgevangenis kost 250.000 euro per jaar, en twee op drie hervallen binnen de zes maanden. Een kleuterjuf kost jaarlijks 20.000 euro.

Peter Adriaenssens Kinder- en jeugdpsychiater



GEZOCHT JONGEREN VOOR KINDEROPVANG

Wat verwachten we?
We zijn op zoek naar jongeren (+16 jaar) die bij gelegenheid kinderopvang willen verzorgen op onze activiteiten zoals bv. congressen en vormingsdagen. Deze activiteiten gaan hoofdzakelijk door op zaterdag.

Kandidaat?
Enthousiaste jongeren die graag met kinderen omgaan en hen een aangename dag willen bezorgen terwijl hun ouders vergaderen en debatteren.

Wat bieden we?
We bieden je een vrijwilligersvergoeding, betalen je verplaatsingskosten en zorgen voor het materiaal op de opvang.

Kandidaat?
Iets voor jou? Of misschien heeft jouw dochter, zoon, neef, buurmeisje wel zin om k mee te helpen? Mail dan naam, leeftijd, woonplaats en contactgegevens naar flip.lombart@groen.be.

Een nieuwe lente, een nieuwe Oikos. In nummer 56 vind je onder meer artikels over de effecten van neoliberalisme op identiteit, het belang van biodiversiteit en Vlaamse brownfieldconvenanten. Johan Malcorps legt zich toe op de vraag of we nu moeten pleiten voor minder groei, nulgroei of zelfs krimp. En tenslotte gaat Mo*-journaliste Alma De Walsche in gesprek met Jef Peeters, auteur van het boek 'Een veerkrachtige samenleving. Sociaal werk en duurzame ontwikkeling.'

De effecten van neoliberalisme op identiteit

PAUL VERHAEGHE

Afgelopen zomer gaf Paul Verhaeghe een opgemerkte Oikoslezing die nu als artikel verschijnt. Hierin toont hij hoe onze identiteit, die vorm krijgt door het vertrouwen en de waardering die we krijgen van onze omgeving, de laatste decennia sterk onder druk staat. Dit geldt onder meer voor de neoliberale economie, die zich vertaalt in een beroepsomgeving die gekenmerkt wordt door onzekerheid en flexibilisering. De idee van *brownfields* – het hergebruik van voormalige en vaak vervuilde industrieterreinen. Op zich is zo een beleid zinvol. De wettelijke regeling via convenanten roept echter bedenkingen op over zinvolheid, doelstellingen, en selectiviteit in de keuze van projecten en partners. De filosofie waarbinnen de convenanten kaderen is namelijk louter economisch. Sterker nog: het Vlaamse beleid stimuleert een ruimtelijke ontwikkeling gebaseerd op individuele winstmaximalisatie door projectontwikkelaars waarbij er geen ruimte is voor participatie van lokale actoren en buurtbewoners. De eerste twee reeksen convenanten zijn een gemiste kans om ruimte te geven aan nieuwe projecten die lokale tewerkstelling en sociale integratie willen bevorderen.

Het belang van biodiversiteit

GLENN DELIEGE

De term biodiversiteit is niet meer weg te denken uit hedendaagse debatten over natuurbehoud. Sterker nog: voor velen is het behoud van biodiversiteit zelfs een centrale doelstelling van het natuurbeleid geworden. Maar hoe komt het dat het concept biodiversiteit op zo een korte tijd zo een grote populariteit heeft gekregen? En wat betekent het denken in termen van biodiversiteit voor de toekomst van het natuurbehoud? Deze twee vragen liggen aan de basis van een dubbele bijdrage over het concept 'biodiversiteit'. In dit eerste deel gaat Deliege na hoe

een ecologische modernisering van de economie met vormen van selectieve groene groei? Moeten bepaalde sectoren of werelddelen groeien en andere krimpen? Intussen hebben honderden auteurs en verschillende groene denkrichtingen zich over dit dilemma uitgesproken. Om het probleem duidelijk te stellen, kiest Johan Malcorps twee auteurs en 'groene scholen' uit. De verdedigers van 'groene groei' bij de VN en in de VS enerzijds. En de pleitbezorgers van 'degrowth' of 'décroissance' in Frankrijk anderzijds.

Vervolgens bekijkt hij hoe dicht het nieuwe boek van Tim Jackson, 'Welvaart zonder groei' bij een synthese komt.

Interview met Jef Peeters

ALMA DE WALSCHE

De ecologische uitdaging en de sociale problematiek worden vaak los van elkaar bekeken, of zelfs tegenover elkaar geplaatst. Een groene levensstijl is voor de rijken, denken men wel eens. Niets is minder waar, zegt Jef Peeters in een interview, een ecologische crisis treft net de armen het meest. Bovendien zijn sociaal werkers goed geplaatst om de groene denkers bewust te maken van die sociale dimensie. Vanuit deze visie schreef Jef Peeters zijn boek *Een veerkrachtige samenleving. Sociaal werk en duurzame ontwikkeling* (EPO), waaraan meerdere coauteurs een bijdrage leverden. Het boek vertrekt van een dubbele vaststelling: we overschrijden ecologische grenzen, en de welvaart is bovendien erg onrechtvaardig verdeeld. Je geraakt daar volgens Peeters alleen uit als je het systeem verandert. En dat heeft met structuren te maken, maar hangt ook samen met onze verwachtingspatronen, hoe we naar het leven kijken, wat we een zinvolle invulling vinden.

Het succes van de commons

Tekst: **Dirk Holemans** – Foto: **AP-TURE**

Waarover gaat het? De theorie van *the tragedy of the commons* baseert zich op de teloorgang van gemeenschappelijke gronden in het Engeland van de middeleeuwen. Zoals De Brucker het cliché verhaal bondig omschrijft: "...alle weilanden waren vrij toegankelijk (gemeenschappelijk bezit). Elke herder kon er vrij zijn schapen laten grazen. Het resultaat was voorspelbaar. De schaapsherders kweekten steeds meer schapen en lieten die maar grazen op de gemeenschappelijke weilanden." Waarna De Brucker tot de gekende conclusies komt: door overbegrazing verdween het gras, stierven de schapen uit en verlorende herders hun job. Waarop de wolverwerkende nijverheid en de winkels die de wol verkochten hun deuren moesten sluiten.

In een opiniestuk over emailverkeer (in De Standaard) hanteert econoom Klaas De Brucker als kapstok de gekende theorie van *the tragedy of the commons*. Deze wordt inderdaad, meer dan veertig jaar na de formulering ervan door de bioloog Hardin in *Science*, nog altijd kritiekloos gebruikt in tal van economische handboeken. Nochtans is onderussen aangebond dat de analyse van Hardin, zowel wat betreft de gebruikte concepten als de historische gegevens, de toets van wetenschappelijke kritiek niet kan doorstaan. Ze hanteert foutieve uitgangspunten en kan leiden tot verkeerde conclusies. Zowel voor discussies op vlak van economie als van ecologie is het goed zich hiervan bewust te zijn. Niet alles wat we samen doen hoeft tragisch te zijn.

De historische basis van de analyse Hardin is onderussen weerlegt. De Engelse 'gemeengronden' blijken helemaal niet teloor te zijn gegaan door overbegrazing, maar wel door privatisering! Machtige actoren omheinden de gemeene gronden en eigenden zich zo het nut er van toe (enclosure of the commons').

Maar ook conceptueel blijkt de analyse niet te kloppen. *Niemandland*, dat inderdaad vrij toegankelijk is en waar geen regels gelden, kan namelijk niet gelijk wordt gesteld aan *gemeenschappelijk bezit*. Een verschil dat nochtans de Romeinen al erkenden in hun rechtssysteem met het onderscheid tussen *res nullius* en *res communes*. Het belang van dit onderscheid kan niet onderschat worden.

In 2009 kreeg Eline Olstrom juist de Nobelprijswinnaar voor economie voor haar werk over het specifieke van *the commons*. Zij toont aan dat gemeenschappen zeer goed in staat zijn om duurzaam te zorgen voor gemeenschappelijke goederen. Mensen en-groepen gaan namelijk in dialoog over het beheer en



START 2012 // LEUVEN // 12.02.2011

Start 2012. Onder die noemer vond begin februari de jaarlijkse raadsledendag plaats in Leuven. Het was een speciale raadsledendag, want tegelijk werd de *kick off* gegeven voor de lokale verkiezingen van 2012. Na een dag vol debatten en workshops sloten de tevreden voorzitter Wouter Van Besien en ondervoorzitter Björn Rzoska de raadsledendag af met een speech. 'De kans is zeer reëel dat de kaarten in 2012 inderdaad opnieuw grondig worden herschud, en dan moet Groen! opnieuw bij de winnaars staan. Want het lokale niveau is een niveau dat Groen! als gegoten zit. Groen! hoort er thuis, Groen! levert een onmiskenbare meerwaarde. In juni 2010 haalden we al sterke resultaten in een aantal groot- en centrumsteden. Zo sterk dat we de ambitie mogen hebben om in 2012 in een aantal van die steden opnieuw of voor het eerst mee aan het roer te gaan staan'.

FOTO'S SIEN VERSTRAETEN

